

Läkarstudenter tränar patientkontakt under kompetent handledning

Inför en elva terminer lång utbildning kan det tyckas självklart att studenterna vet vad de utbildar sig till. Så har emellertid inte alltid varit fallet för läkarstuderande på Karolinska institutet. För första gången i läkarutbildningens historia får nu alla studenter från första terminen och framåt träffa, för ändamålet utbildade kliniskt verksamma, läkare som successivt tränar dem inför deras kommande läkaryrke.

Före 1998 kunde det hända att läkarstuderande på Karolinska institutet inte träffade sina första patienter förrän under termin 5. Många, framför allt de yngre, hade heller inte tidigare fått bekanta sig med sin framtida arbetsmiljö. Detta förhållande avslöjades vid en strukturerad telefonintervju med studenter på alla terminer hösten 1997.

Doktorsskolan ett projekt som främjar studenters utveckling

Ett projekt, Doktorsskolan, startade våren 1998 med att utbilda 30 kliniskt verksamma, utbildningsintresserade läkare (15 allmänläkare och 15 sjukhusläkare) med målsättningen att tidigt i utbildningen främja studenternas professionella utveckling och dessutom från start träna samtalsmetodik.

Inom ramen för projektet ingick också undervisning i medicinsk etik, skönlitterära studier (för att öka förståelsen för den enstaka patientens unika upplevelse av sjukdom och lidande), seminarier för diskussion om synen på döden, projektarbete kring mediernas inverkan på den enskilda människans uppfattning om sjukvården, presentationsteknik och undervisning i patientcentrering.

Författare

LENA KARLBERG
distriktsläkare, studierektor, allmänmedicinska enheten, Karolinska sjukhuset, Stockholm.

Mötet med patienten och den framtida arbetsmiljön är viktiga inslag i den nya Doktorsskolan.

FOTO: LOTTA ÖGRENPRESENS BILD

Hösten 1998 togs 120 studenter från termin 1 emot av väl förberedda handledare på deras mottagningar respektive deras kliniker. Under tre hela dagar utspridda under terminen fick studenterna bekanta sig med den arbetsmiljö som de en gång kommer att arbeta i.

Videoinspelningar av patientsamtal som handledaren gjort diskuterades utifrån ett perspektiv med patienten i centrum, och mot slutet av terminen fick studenterna spela in egna patientsamtal.

Målsättningen med dessa samtal var att se människan bakom symtomet, se patienten i hela hennes/hans sociala sammanhang, träna sig på att lyssna på patientens agenda och träna sig på att reagera på egna och på patientens känslor och funderingar. Handledarens uppgift vid granskningen av inspelningarna var att stimulera studenten till reflexioner kring det som hänt i samtalet, och därigenom få studenten att komma underfund med sig själv, sina attityder och känslor.

Handledarna fortsätter att ta emot sina studenter under två terminer varefter byte sker så att de studenter som varit på sjukhuskliniker får komma till vårdcentral och vice versa. Detta för att studenterna tidigt ska få möjlighet att be-

kanta sig med olika arbetsområden inom sjukvården.

Handledande läkare positiva

Idag är 90 läkare utbildade till studenthandledare och ytterligare 30 får utbildning under hösten 1999. Studenthandledarna träffas för fortbildning en gång per termin. Deras reaktioner har varit mycket positiva. Många upplever att de själva har utvecklats i sin läkarutövning och att träffa studenter är stimulerande och roligt. Studenterna har i en enkätutvärdering uttryckt sig mycket positivt om såväl klinik- som vårdcentralsdagarna. Mycket glädjande har varit att de flesta enhetschefer beredvilligt ställt sina läkare till förfogande för denna viktiga uppgift trots den tunga belastning som idag råder på så gott som alla vårdenheter.

Projektet Doktorsskolan är idag permanentat och en ny kurskommitté – Professionell utveckling – med universitetslektor Ingvar Krakau som ordförande har inrättats.

Detta är det första allvarliga försöket på Karolinska institutet att integrera humaniora och naturvetenskap i vården av den enskilda patienten. Det känns som en förmån att få ha varit med att starta Doktorsskolan. •